

de les comunitats autònomes, regulat a l'article 6.3 de la Llei orgànica complementària a la Llei general d'estabilitat pressupostària, s'ha d'establir un procediment que sigui adequat a la naturalesa específica del règim foral del mateix País Basc.

Disposició final sisena. *Entrada en vigor de la Llei.*

Aquesta Llei entra en vigor l'1 de gener de 2002 i és aplicable als pressupostos l'elaboració dels quals s'hagi d'iniciar a partir d'aquesta data.

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 12 de desembre de 2001.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

23632 *LLEI ORGÀNICA 5/2001, de 13 de desembre, complementària a la Llei general d'estabilitat pressupostària. («BOE» 299, de 14-12-2001.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica. Sapigüeu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, té per objecte l'establiment dels principis rectors als quals s'ha d'adequar la política pressupostària del sector públic amb vista a la consecució de l'estabilitat i el creixement econòmic, en el marc de la Unió Econòmica i Monetària, així com la determinació dels procediments necessaris per a l'aplicació efectiva del principi d'estabilitat pressupostària, d'acord amb els principis que deriven del Pacte d'estabilitat i creixement, i en virtut de la competència de l'Estat respecte de les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

Com es diu en l'exposició de motius de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, en un país tan descentralitzat com Espanya la fixació d'un objectiu d'estabilitat pressupostària d'abast limitat al sector públic estatal no permetria aconseguir amb plenitud els efectes saludables que per a l'economia espanyola poden derivar del procés de consolidació pressupostària.

Aquesta Llei orgànica té per objecte establir mecanismes de coordinació entre la hisenda pública estatal i les de les comunitats autònomes en matèria pressupostària, com preveu el mateix article 156.1 de la Constitució, i complementa la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, instrumentant-se en una norma autònoma perquè revesteix, a diferència d'aquella, el caràcter de Llei orgànica.

No obstant això, la mateixa denominació d'aquesta Llei pretén expressar el fet que la interpretació i l'aplicació d'ambdues lleis s'ha de produir sempre de manera unitària, ja que les dues normes són instruments al servei d'identics objectius de política econòmica.

Naturalment, el principi d'autonomia financera, que l'article 156.1 de la Constitució espanyola garanteix a les comunitats autònomes, obliga al fet que aquesta Llei orgànica, una vegada definit amb caràcter bàsic per la Llei general d'estabilitat pressupostària l'objectiu comú a totes les administracions públiques d'adoptar un marc d'estabilitat pressupostària a partir de l'exercici 2001, deixi a aquestes comunitats la capacitat d'adoptar les mesures necessàries per assolir-lo, i els permet igualment decidir si l'objectiu es pot aconseguir amb una política d'increment dels ingressos públics o de reducció de les despeses, i sense que es pugui recórrer a una emissió més gran de deute públic com a forma de finançament.

Aquesta Llei orgànica és aplicable a totes les comunitats autònomes. En el cas de Navarra, l'aplicació d'aquesta Llei es du a terme, d'acord amb el que estableix l'article 64 de la Llei orgànica de reintegració i millorament del règim foral de Navarra, mitjançant una disposició de rang legal, i per al País Basc s'arbitra un procediment adequat al seu règim foral especial.

II

L'article 1 d'aquesta Llei orgànica en defineix la naturalesa i l'objecte i estableix el seu caràcter complementari respecte de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària. D'altra banda, aquesta Llei articula els mecanismes jurídics de cooperació entre l'Estat i les comunitats autònomes al servei dels objectius d'estabilitat pressupostària.

L'article 2 de la Llei enumera els principis d'estabilitat pressupostària, plurianualitat, transparència i eficiència en l'assignació i la utilització de recursos públics, tal com els defineix la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària. Aquests principis són aplicables a les comunitats autònomes en la forma prevista en aquesta Llei orgànica.

L'article 3 d'aquesta Llei orgànica estableix les mesures necessàries per complir el principi d'estabilitat pressupostària per part de les comunitats autònomes.

L'article 4 recull el principi de coresponsabilitat de les comunitats autònomes amb la resta de les administracions públiques en cas d'incompliment de les obligacions assumides per Espanya davant la Unió Europea com a conseqüència del Pacte d'estabilitat i creixement.

Els articles següents estableixen, amb el màxim respecte al principi d'autonomia financera de les comunitats autònomes, els mecanismes jurídics necessaris per assegurar la consecució de l'objectiu d'estabilitat pressupostària per part de les comunitats autònomes.

Es compatibilitzen així, d'una banda, el deure de l'Estat de garantir l'equilibri econòmic intern i extern amb l'àmbit d'autonomia financera que el nostre ordenament jurídic, i bàsicament l'article 156 de la Constitució, atribueix a les comunitats autònomes.

D'acord amb el que disposa l'article 5 d'aquesta Llei orgànica, el Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes està cridat a exercir un paper clau en la coordinació de la política pressupostària de l'Estat i de les comunitats autònomes al servei del principi d'estabilitat pressupostària, i ha de concretar l'objectiu d'equilibri pressupostari per a cada una d'aquestes. De fet, i en virtut d'aquesta Llei, el Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes assumeix funcions noves i molt rellevants per assegurar el compliment dels objectius d'estabilitat que s'han de fixar per a les diferents administracions públiques. El paper rellevant del Consell en matèria d'estabilitat pressupostària s'ha manifestat, en primer terme, en el fet que aquesta Llei ha estat sotmesa a la seva consideració, en forma d'avantprojecte.

Com a resultat de la regulació que conté l'article 6 d'aquesta Llei orgànica, el Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes ha d'emetre un informe sobre l'objectiu d'estabilitat que s'estableixi per al conjunt de les comunitats autònomes, ha d'adoptar un acord sobre determinació dels objectius individuals per a cada una d'aquestes i ha de decidir sobre la idoneïtat de les mesures contingudes en els plans de correcció economicofinancera que han de presentar les comunitats autònomes en casos de desequilibri pressupostari.

Tot això ha determinat la necessitat de procedir a reformar la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, com fa la disposició addicional d'aquesta Llei.

Com a instrument al servei del desenvolupament de les noves funcions que s'atribueixen al Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes, l'article 7 d'aquesta Llei preveu la possibilitat que el Ministeri d'Hisenda pugui demanar a les comunitats autònomes la informació que permeti mesurar el grau de realització de l'objectiu que correspongui assolir a cada una d'acord amb les normes del Sistema Europeu de Comptes Nacionals i Regionals. Es tracta d'una manifestació del principi de cooperació sancionat a l'article 2 de la Llei 12/1983, de 14 d'octubre, del procés autonòmic.

Les comunitats autònomes que incorrin en situacions de desequilibri han d'elaborar un pla economicofinancer per corregir-lo, d'acord amb el que disposa l'article 8 d'aquesta Llei orgànica.

Per part seva, l'article 9 té per objecte l'autorització de l'Estat a les comunitats autònomes per dur a terme operacions de crèdit o emissió de deute, i s'estableix que ha de tenir en compte el compliment del principi d'estabilitat pressupostària, tractant de limitar la capacitat d'endeutament, i l'increment correlatiu de la càrrega financera que en deriva, a les administracions públiques que hagin incomplert els seus objectius d'estabilitat pressupostària. Atès que la regulació general del recurs al deute públic de les comunitats autònomes forma part del conjunt normatiu de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, la disposició addicional conté les modificacions normatives necessàries de la mateixa Llei orgànica, que fan possible l'aplicació efectiva dels objectius d'aquesta Llei.

L'article 10 de la Llei crea una central d'informació dependent del Ministeri d'Hisenda, que proveeixi les dades necessàries sobre operacions de crèdit, emissió de deute o qualsevol altra apel·lació al crèdit o assumptió de riscos i les càrregues financeres que en derivin concertades per les comunitats autònomes i altres subjectes que en depenen.

Finalment, i en virtut del que disposa l'article 11 d'aquesta Llei orgànica, les comunitats autònomes són competents per adoptar les mesures necessàries per garantir el compliment del principi d'estabilitat respecte dels subjectes compresos a l'article 2.2 de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, que en depenguin.

Aquesta Llei orgànica es tanca amb la disposició addicional esmentada, que modifica la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, una disposició derogatòria i dues disposicions finals. La primera d'aquestes remet, per al cas de Navarra, al procediment que estableix l'article 64 de la Llei orgànica de reintegració i millorament del règim foral de Navarra, mitjançant una disposició de rang legal, i per al País Basc, a un desplegament futur de l'articulació d'un règim procedimental específic. Finalment, la segona preveu la data d'entrada en vigor d'aquesta norma, que és l'1 de gener de 2002.

Article 1. *Naturalesa i objecte de la Llei.*

Aquesta Llei orgànica és complementària de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, i estableix els mecanismes jurídics de cooperació entre l'Estat i les comunitats autònomes al servei dels objectius d'estabilitat pressupostària.

Article 2. *Principis generals.*

Els principis d'estabilitat pressupostària, plurianualitat, transparència i eficiència en l'assignació i la utilització de recursos públics, tal com els defineix la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, són aplicables a les comunitats autònomes en la forma que preveu aquesta Llei orgànica.

Article 3. *Compliment del principi d'estabilitat pressupostària per les comunitats autònomes.*

1. Les comunitats autònomes poden adoptar les mesures legislatives i administratives que considerin convenientes per aconseguir l'objectiu d'estabilitat pressupostària en els termes que preveuen aquesta Llei orgànica i la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària. En tot cas, estan obligades a adequar la seva normativa pressupostària a l'objectiu de compliment del principi d'estabilitat pressupostària.

2. El Govern de la Nació, sense perjudici de les competències del Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes, ha de vetllar pel compliment del principi d'estabilitat pressupostària en tot l'àmbit del sector públic.

3. Les situacions excepcionals de dèficit pressupostari que puguin afectar les comunitats autònomes han de ser justificades mitjançant l'exposició de les causes que les ocasionen i la identificació dels ingressos i les despeses que les produeixen, i requereixen que es formulï un pla economicofinancer de sanejament a mitjà termini per corregir-les, amb el contingut i l'abast que preveu aquesta Llei orgànica.

Article 4. *Responsabilitat financera derivada de l'incompliment dels compromisos adquirits per Espanya davant de la Unió Europea en matèria d'estabilitat pressupostària.*

Les comunitats autònomes que, incomplint les obligacions que conté aquesta Llei orgànica o els acords que adopti en execució de la Llei orgànica el Ministeri d'Hisenda o el Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes, provoquin o contribueixin a produir l'incompliment de les obligacions assumides per Espanya davant de la Unió Europea com a conseqüència del Pacte d'estabilitat i creixement, han d'assumir en la part que els sigui imputable les responsabilitats que hagin derivat d'aquest incompliment.

En el procés d'assumpció de responsabilitat financera a què es refereix el paràgraf anterior s'ha de garantir, en tot cas, l'audiència de la comunitat autònoma afectada.

Article 5. *Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes.*

El Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes actua com a òrgan de coordinació entre l'Estat i les comunitats autònomes per donar compliment als principis rectors d'aquesta Llei orgànica. Tant el Consell com les comunitats autònomes que hi estan representades han de respectar, en tot cas, l'objectiu d'estabilitat pressupostària que preveu l'article 8 de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària.

Article 6. *Objectiu d'estabilitat pressupostària de les comunitats autònomes.*

1. La fixació de l'objectiu d'estabilitat pressupostària per al conjunt de les comunitats autònomes, mitjançant l'acord que preveu l'article 8.1 de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, requereix l'informe previ del Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes.

2. El Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes disposa d'un mes per emetre l'informe previ a l'acord a què es refereix l'apartat anterior. Aquest termini es compta a partir de la recepció de la proposta d'acord a la Secretaria Permanent del Consell.

3. En el termini d'un mes des de l'aprovació per part del Govern de l'objectiu d'estabilitat pressupostària en les condicions que estableix l'article 8.1 de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, el Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes ha de determinar l'objectiu d'estabilitat pressupostària corresponent a cada una de les comunitats autònomes.

4. Si en el termini previst a l'apartat anterior el Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes no assoleix un acord sobre els objectius individuals d'estabilitat pressupostària, cada una d'aquestes està obligada a elaborar i liquidar els seus pressupostos en situació, almenys, d'equilibri pressupostari, computada en els termes que preveu l'article 3.2 de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària.

Article 7. *Subministrament d'informació.*

El Ministeri d'Hisenda, a l'efecte de comprovar el compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària, pot demanar a les comunitats autònomes la informació que permeti mesurar el grau de realització de l'objectiu que correspongui assolir a cada una d'acord amb les normes del Sistema Europeu de Comptes Nacionals i Regionals.

Article 8. *Correcció de les situacions de desequilibri.*

1. Les comunitats autònomes que no hagin aprovat els seus pressupostos en situació d'equilibri, de conformitat amb el que disposa l'article 6.3 d'aquesta Llei orgànica, estan obligades a elaborar un pla economicofinancer de sanejament a mitjà termini per corregir aquesta situació. El pla, l'ha d'aprovar, si s'escau, l'assemblea legislativa de la comunitat autònoma si la seva normativa pròpia ho exigeix.

2. El pla economicofinancer ha de contenir la definició de les polítiques d'ingressos i de despeses que ha d'aplicar la comunitat autònoma per corregir la situació de desequilibri en els tres exercicis pressupostaris següents.

3. El pla economicofinancer per corregir el desequilibri s'ha d'enviar al Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes en el termini d'un mes des de l'aprovació dels pressupostos de la comunitat autònoma que incorri en posició de desequilibri.

4. El Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes ha de comprovar la idoneïtat de les mesures contingudes en el pla a què es refereixen els apartats anteriors i l'adequació de les seves previsions a l'objectiu d'estabilitat que s'hagi fixat per a les comunitats autònomes.

5. Si el Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes considera que les mesures contingudes en el pla presentat no garanteixen la correcció de la situació de desequilibri, el Consell, a través de la seva Secretaria Permanent, ha de requerir a la comunitat autònoma la presentació d'un nou pla, en el termini de vint dies.

6. El Ministeri d'Hisenda és l'òrgan responsable del seguiment de les actuacions encaminades a corregir el desequilibri, per a la qual cosa pot sol·licitar a les comunitats autònomes la informació a què es refereix l'article 7 d'aquesta Llei orgànica.

7. En el cas que una comunitat autònoma liquidi els seus pressupostos, incomplint l'objectiu d'estabilitat pressupostària, ha de presentar un pla de sanejament economicofinancer, en els vint dies següents a l'aprovació de la liquidació. Si el Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes considera que les mesures contingudes en el pla no garanteixen la correcció de la situació de desequilibri, s'ha de requerir la presentació d'un nou pla.

8. Quan concorrin condicions econòmiques, imprevistes en el moment d'aprovar el pla economicofinancer, la comunitat autònoma pot remetre al Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes un pla rectificatiu del pla inicial, que s'ha de tramitar d'acord amb el procediment que preveu aquest article.

Article 9. *Autorització d'operacions de crèdit i emissió de deute.*

L'autorització de l'Estat a les comunitats autònomes per fer operacions de crèdit i emissions de deute, en compliment del que estableix l'article 14.3 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, ha de tenir en compte el compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària fixats en cada cas, així com la resta de les obligacions que estableix aquesta Llei orgànica.

Article 10. *Central d'informació*

1. El Ministeri d'Hisenda manté una central d'informació, de caràcter públic, que proveeix informació sobre les operacions de crèdit, l'emissió de deute o qualsevol altra apel·lació de crèdit o assumptió de riscos i les càrregues financeres que en derivin, concertades per l'Administració de les comunitats autònomes i altres subjectes que en depenen, a què fa referència l'article 2.1.c) i 2.2 de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària.

2. A aquests efectes, els bancs, les caixes d'estalvi i altres entitats financeres, així com les diferents administracions públiques, han de remetre les dades necessàries, en la forma que es determini reglamentàriament.

3. El Banc d'Espanya col·labora amb els òrgans competents del Ministeri d'Hisenda mitjançant el subministrament de la informació que rebí relacionada amb les operacions de crèdit de les comunitats autònomes.

4. Independentment d'allò anterior, els òrgans competents del Ministeri d'Hisenda poden requerir al Banc d'Espanya l'obtenció d'altres dades concretes relatives a l'endeutament de les comunitats autònomes en els termes que es fixin reglamentàriament.

Article 11. *Règim aplicable als ens de dret públic compresos a l'article 2.2 de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària.*

Les comunitats autònomes són competents per adoptar les mesures necessàries que garanteixen el compliment del principi d'estabilitat pressupostària tal com el defineix l'article 3.3 de la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, i corregir les situacions de desequilibri que s'hagin pogut produir, i respecte dels subjectes enumerats a l'article 2.2 de la mateixa Llei.

Disposició addicional única. *Modificació de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes.*

U. Es modifica la lletra b) de l'apartat 1 de l'article 2 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, que queda redactat en els termes següents:

«b) La garantia de l'equilibri econòmic, a través de la política econòmica general, d'acord amb el que estableixen els articles 40.1, 131 i 138 de la Constitució, correspon a l'Estat, que és l'encarregat d'adoptar les mesures oportunes tendents a aconseguir l'estabilitat econòmica interna i externa i l'estabilitat pressupostària, així com el desenvolupament harmònic entre les diverses parts del territori espanyol. A aquests efectes, s'entén per estabilitat pressupostària la situació d'equilibri o de superàvit, computada en termes de capacitat de finançament, d'acord amb la definició establerta en el Sistema Europeu de Comptes Nacionals i Regionals.»

Dos. L'apartat 2 de l'article 3 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, passa a tenir la redacció següent:

«2. El Consell de Política Fiscal i Financera de les comunitats autònomes, com a òrgan de coordinació de l'Estat i les comunitats autònomes en matèria fiscal i financera, entén de les matèries següents:

a) La coordinació de la política pressupostària de les comunitats autònomes amb la de l'Estat.

b) L'emissió dels informes i l'adopció dels acords que preveu la Llei orgànica 18/2001, complementària de la Llei general d'estabilitat pressupostària.

c) L'estudi i la valoració dels criteris de distribució dels recursos del Fons de Compensació.

d) L'estudi, l'elaboració, si s'escau, i la revisió dels mètodes fets servir per calcular els costos dels serveis transferits a les comunitats autònomes.

e) L'apreciació de les raons que justifiquin, en cada cas, la percepció per part de les comunitats autònomes de les assignacions pressupostàries, així com els criteris d'equitat seguits per a la seva afectació.

f) La coordinació de la política d'endeutament.

g) La coordinació de la política d'inversions públiques.

h) En general, qualsevol aspecte de l'activitat financera de les comunitats autònomes i de la hisenda de l'Estat que, atesa la seva naturalesa, necessiti una actuació coordinada.»

Tres. L'apartat 3 de l'article 14 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, queda redactat en els termes següents:

«3. Per concertar operacions de crèdit a l'estranger i per a l'emissió de deute o qualsevol altra apel·lació de crèdit públic, les comunitats autònomes necessiten l'autorització de l'Estat. Per concedir l'autorització, l'Estat ha de tenir en compte

el compliment del principi d'estabilitat pressupostària definit a l'article 2.1.b) d'aquesta Llei.

Amb relació al que preveu el paràgraf anterior, no es consideren finançament exterior, als efectes de l'autorització preceptiva, les operacions de concertació o emissió denominades en euros que es duguin a terme dins de l'espai territorial dels països pertanyents a la Unió Europea.

En tot cas, les operacions de crèdit a què es refereixen els apartats u i dos anteriors necessiten l'autorització de l'Estat quan, de la informació subministrada per les comunitats autònomes, es constati l'incompliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària.»

Quatre. Es modifica l'apartat 1 de l'article 21 de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes, en els termes següents:

«1. Els pressupostos de les comunitats autònomes han de tenir caràcter anual i el mateix període que els de l'Estat, han d'atendre el compliment del principi d'estabilitat pressupostària, incloure la totalitat de les despeses i els ingressos dels organismes i les entitats que la integren, i s'hi ha de consignar l'import dels beneficis fiscals que afectin tributs atribuïts a aquestes comunitats.»

Disposició derogatòria única.

Queden derogades totes les normes del mateix rang o inferior en el que contradiguin o s'oposin al que disposa aquesta Llei orgànica.

Disposició final primera. *Hisendes forals.*

1. En virtut del seu règim foral, l'aplicació a la Comunitat Foral de Navarra del que disposa aquesta Llei s'ha de dur a terme d'acord amb el que estableix l'article 64 de la Llei orgànica de reintegració i millorament del règim foral de Navarra, mitjançant una disposició de rang legal.

2. Sense perjudici del que estableix aquesta Llei sobre les competències del Consell de Política Fiscal i Financera en relació amb l'objectiu d'estabilitat pressupostària de les comunitats autònomes, regulat a l'article 6.3 d'aquesta Llei orgànica, s'ha d'establir un procediment que sigui adequat a la naturalesa específica del règim foral propi del País Basc.

Disposició final segona. *Entrada en vigor de la Llei.*

Aquesta Llei entra en vigor l'1 de gener de 2002 i és aplicable als pressupostos l'elaboració dels quals s'hagi d'iniciar a partir d'aquesta data.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 13 de desembre de 2001.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ